

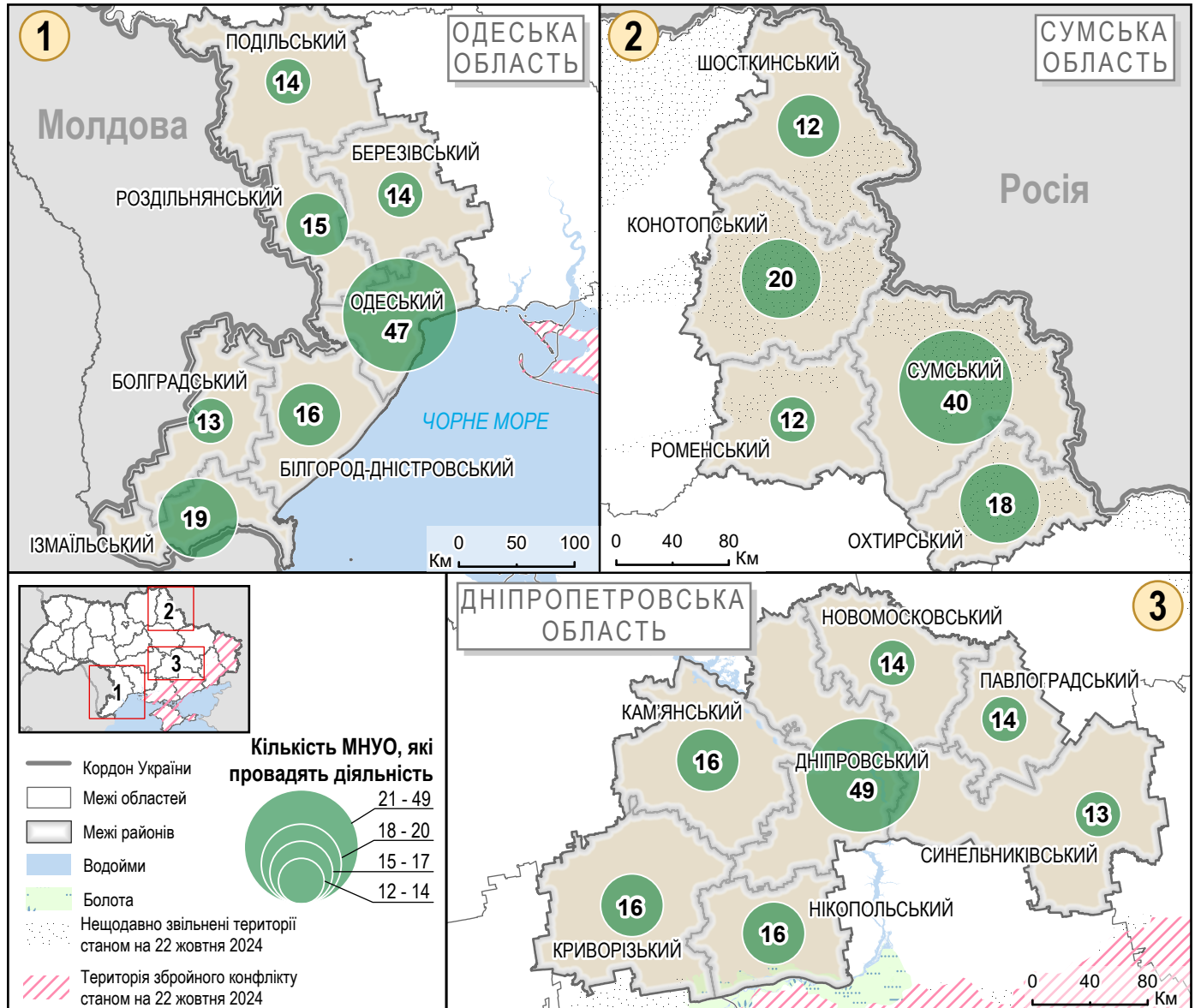
Жовтень - листопад 2024 року

ВСТУП

Територіальний профіль місцевих неурядових організацій має на меті збір прикладної регіональної інформації про потреби, спроможність, процедури місцевих неурядових організацій (МНУО)¹ та їхні побажання щодо міжнародної підтримки для надання міжнародним організаціям (МО) даних, які вони зможуть використовувати без дублювання, для безпосередньої підтримки МНУО та вдосконалення міжнародної інтеграції з місцевими системами на місцевих умовах. Це дослідження охоплює МНУО, які надають допомогу вразливим групам населення в **Одеському, Сумському та Дніпровському районах**. Воно має на меті надати міжнародним гуманітарним організаціям, зокрема Робочій групі «Гендерні аспекти в гуманітарній діяльності» (GiHA WG), цінну інформацію, яка сприятиме посиленню їхньої співпраці з місцевими суб'єктами. У дослідженні вивчається роль місцевих НУО та органів влади у цих сферах, визначаються перешкоди, можливості та потреби, зокрема, у співпраці з міжнародними організаціями. Дослідження використовує як якісні, так і кількісні дані, отримані від різних МНУО. **Усі результати виключно індикативні. Повний опис методології - на с.2.**

ДІЯЛЬНІСТЬ МНУО ЗА РАЙОНАМИ

Території, на яких, за повідомленнями, МНУО провадять діяльність, спрямовану на допомогу вразливим групам населення, за кількістю МНУО, які повідомили про таку діяльність:

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

1. **Потреби у секторі житла:** У Сумському районі не вистачає місцевих спроможностей для задоволення потреб вразливих груп населення: багато притулків не мають можливості поселити людей, що ще більше загострює ситуацію.
2. **Брак фінансів:** МНУО складно отримати фінансування, що перешкоджає їхній діяльності та утриманню персоналу. Нестача кадрів посилюється призовом до армії, а транспортні проблеми обмежують можливості задоволення гуманітарних потреб.
3. **Прогалини в координації:** Бюрократичні перепони та жорсткі вимоги з боку міжнародних організацій створюють перешкоди для ефективної співпраці між МНУО.

Пріоритетні потреби, на думку респондентів:

- Допомога в секторі житла;
- Продовольча безпека / основні потреби;
- Послуги в сфері психічного здоров'я.

МЕТОДОЛОГІЯ

Дослідження «Профіль місцевих неурядових організацій: послуги для вразливих груп населення» (LRAP: SVG) було проведено на основі даних, зібраних з 7 жовтня по 12 листопада 2024 року. У рамках дослідження було зібрано інформацію від місцевих неурядових організацій (МНУО) та органів місцевої влади, які наразі надають допомогу вразливим групам населення (ВГ) в Одеському, Сумському та Дніпровському районах. REACH використовував двохетапний змішаний метод під час цього дослідження. На першому етапі було проведено кількісне опитування якнайбільшої кількості МНУО в цих районах, а потім меншої кількості раніше ідентифікованих МНУО для більш глибоких особистих якісних інтерв'ю з ключовими інформантами (IKI).

Збір кількісних даних проводився з 7 по 22 жовтня, під час якого польові команди REACH намагалися зв'язатися з усіма МНУО, що працюють в Одеському, Сумському та Дніпровському районах та ведуть діяльність, пов'язану з вразливими групами населення. Загалом у кількісному опитуванні взяли участь 129 ключових інформантів (KI), які представляли 129 МНУО. Кількісна частина дослідження була зосереджена на діяльності МНУО, пов'язаній з допомогою ВГ, охопленні, операційних потребах, обізнаності в координації та сприйнятті місцевих спроможностей за секторами.

Оперативний аналіз кількісних даних використовувався з метою визначення KI для якісної частини дослідження, зосереджуючись на МНУО, які підтвердили недостатність ресурсів, чия діяльність перетиналася із секторами, які під час кількісного опитування зазначалися як такі, що не мають достатньої спроможності. Якісні IKI були проведені з 29 жовтня по 13 листопада з представниками 15 МНУО та 9 представниками місцевих органів влади. Ці інтерв'ю досліджували сприйняття місцевими організаціями переваг та викликів співпраці з міжнародними організаціями, прогалин у секторальних спроможностях, а також ризиків та перешкод у майбутньому.

Більше інформації про методологію можна знайти у Технічному завданні дослідження «Профіль місцевих неурядових організацій: послуги для вразливих груп населення».

ОБМЕЖЕННЯ

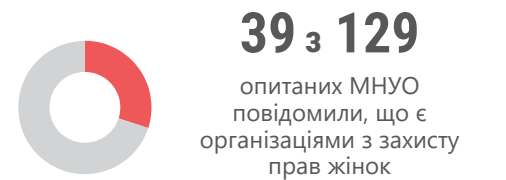
REACH не може гарантувати, що польовій команді вдалося ідентифікувати всі актуальні МНУО, які діють у Одеському, Сумському та Дніпровському районах. Крім того, хоча Ініціатива REACH зв'язалася зі всіма МНУО, які, за її даними, відповідали критеріям включення, деякі з них не відповіли або відмовилися брати участь в опитуванні. Як наслідок, бачення деяких МНУО у цих регіонах можуть бути невідображені в цьому дослідженні. Також не можна вважати, що результати є статистично репрезентативними по цій групі, оскільки точна кількість місцевих МНУО, які надають допомогу ВГ, в Одеському, Сумському та Дніпровському районах невідома. Таким чином, всі результати дослідження є виключно індикативними.

До того ж територіальний підхід не можна узагальнити до ширшого контексту, і ці результати можуть бути неактуальними для МНУО, які працюють з вразливими групами на інших територіях. Насамкінець, певні якісні питання, що ґрунтуються на особистих кількісних відповідях окремих МНУО, зокрема, питання стосовно конкретних оперативних потреб ставилися окремо в кожному випадку, а не в усіх інтерв'ю з KI, що вказує на певні нюанси досвіду МНУО в операційному середовищі. Ці висновки є великою мірою особистими і не підлягають узагальненню.

ВРАЗЛИВІ ГРУПИ

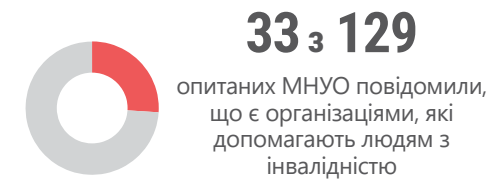
Економічна вразливість		
	Малозабезпечені ДГ	76
	Безробітні	74
	Люди за межею бідності	70
	Бездомні люди	28
	Люди, залежні від неофіційної роботи	22
	Люди з обмеженим доступом до початкової освіти	16
	ДГ зі значною заборгованістю	11
МНУО, які надають допомогу людям з економічною вразливістю		105

Профілі організацій

Фізична вразливість		
	Люди з інвалідністю	117
	Вікова вразливість	85
	Люди з хронічними хворобами	46
	Люди з ВІЛ/СНІД тощо	31
МНУО, які надають допомогу людям з фізичною вразливістю		122

Соціальна вразливість		
	Внутрішньо переміщені особи	109
	Жінки	81
	Ветерани	49
	Люди, які постраждали від гендерно-зумовленого насильства	45
	Люди, які зазнають дискримінації	43
	Люди з обмеженим доступом до соціальних послуг	42
	Етнічні меншини	28
	Люди ЛГТБКІ+	21
	Люди, які постраждали від торгівлі людьми	11
МНУО, які надають допомогу людям з соціальною вразливістю		123

ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ

Соціальна вразливість

	Дистрибуція непродовольчих товарів	93
	Програми з продовольчої безпеки	85
	Послуги підтримки психічного здоров'я	82
	Правова допомога, допомога в секторі захисту	56
	Програми інтеграції/реінтеграції в громаду	37
	Програми розширення економічних можливостей	36
	Освітні програми у сфері здоров'я	29
	Служби підтримки для постраждалих від ГЗН	28
	Програми підвищення обізнаності	25
	Транспортні послуги	22
	Медичні послуги	22
	Програми фінансової допомоги	20
	Послуги з надання екстреного притулку	19
	Програми в сфері харчування	18
	Тренінги для надавачів послуг для ВГ	17
	Освітні програми	15

Психічна вразливість

	Послуги підтримки психічного здоров'я	52
	Дистрибуція непродовольчих товарів	37
	Програми з продовольчої безпеки	33
	Правова допомога, допомога в секторі захисту	23
	Програми інтеграції/реінтеграції в громаду	15
	Програми розширення економічних можливостей	15

Фізична вразливість

	Дистрибуція непродовольчих товарів	88
	Програми з продовольчої безпеки	83
	Послуги підтримки психічного здоров'я	67
	Правова допомога, допомога в секторі захисту	48
	Програми інтеграції/реінтеграції в громаду	35
	Надання допоміжних засобів	29
	Транспортні послуги	24
	Програми розширення економічних можливостей	23
	Медичні послуги	22
	Програми підвищення обізнаності	21
	Освітні програми у сфері здоров'я	21
	Програми фінансової допомоги	19
	Цільові програми	17
	Послуги з надання екстреного притулку	16

Економічна вразливість

	Дистрибуція непродовольчих товарів	75
	Програми з продовольчої безпеки	71
	Послуги підтримки психічного здоров'я	53
	Програми розширення економічних можливостей	44
	Правова допомога, допомога в секторі захисту	38
	Програми інтеграції/реінтеграції в громаду	24
	Освітні програми у сфері здоров'я	20
	Медичні послуги	17
	Програми фінансової допомоги	17
	Транспортні послуги	15

СПРОМОЖНІСТЬ РЕАГУВАННЯ ЗА СЕКТОРАМИ

Особиста оцінка МНУО місцевих спроможностей в задоволенні потреб за секторами, за кількістю опитаних МНУО:

Допомога в сфері житла	66	19	28
Психічне здоров'я	29	18	66
Охорона здоров'я	28	30	52
Продовольча безпека	29	27	64
Розширення економічних можливостей	23	29	52
Соціальна інтеграція/реінтеграція	17	24	66
Правова допомога	17	17	80
Інформація про допомогу	14	17	92

- Загалом негативно (зокрема відносно, досить, дуже погано)
- Загалом позитивно (зокрема відносно, досить, дуже добре)
- Нейтрально

Спроможності реагування в секторі житла

Найбільша кількість респондентів повідомила про труднощі у секторі житла: лише 28 представників МНУО оцінили місцеві спроможності загалом позитивно, тоді як 66 – загалом негативно. Особливо складною є ситуація в Сумському районі, де зафіксовано значний брак спроможностей для задоволення потреб в секторі житла (29 респондентів дали загалом негативну оцінку, 2 - нейтральну, і 0 - загалом позитивну). Як зазначив один із КІ:

«Існує велика обмеженість цього ресурсу (житла), оскільки інтенсивність евакуації зростає. Всі наявні притулки заповнюються дуже швидко, крім того, не всі з них можуть прийняти людей з тваринами, людей з інвалідністю, чоловіків з якихось причин. Крім того, не всі вони перебувають у належному стані, щоб люди погоджувалися там жити», – представник ОГС із Сум.

Це підкреслює нагальну потребу в активізації підтримки та виділення ресурсів для вирішення проблем в секторі житла в регіоні.

МІСЦЕВЕ БАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ПОТРЕБ

Топ-3 потреби у зоні їхньої діяльності, за кількістю МНУО:

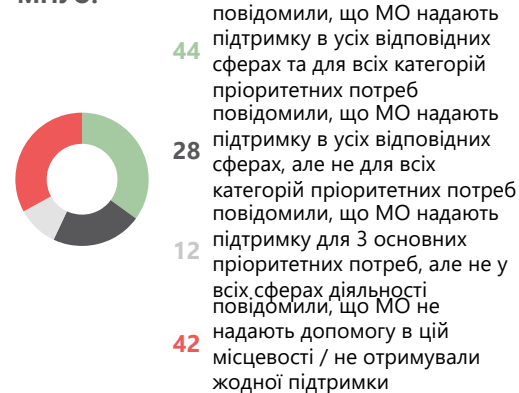
	Допомога в секторі житла	74
	Продовольча безпека/ основні потреби	65
	Послуги в сфері психічного здоров'я	61
	Розширення економічних можливостей	45
	Охорона здоров'я	40
	Правова допомога	40
	Інтеграція в громаду	34

Три КІ зазначили, що пріоритетними зараз є стратегії розвитку, проте гуманітарні потреби все ще залишаються дуже високими. Як зазначив один представник ОГС із Сум:

«Програми гуманітарного реагування, особливо надзвичайного реагування, зараз скорочуються. І зараз є тенденції, що більшість програм переходять від екстреного реагування до відновлення, але кількість людей, які потребують екстреної допомоги, зростає».

МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА

Надання допомоги від МО, за кількістю МНУО:

3-поміж МНУО, які не отримували підтримки від МО,

3-поміж МНУО, які отримували підтримку від МО,

Успішна співпраця з міжнародними організаціями значною мірою залежить від ефективної та прозорої комунікації, про що зазначили 10 КІ. Ключовими факторами респонденти також називали добре структуровані програми співпраці (2), гнучкість з боку МО, здатність МНУО приймати самостійні рішення (2) та знання контексту з боку МО (2).

«Успішна співпраця залежить від тісної взаємодії, постійної комунікації, зустрічей та координаційних нарад», – представник місцевої влади з Дніпра.

ПРОГАЛИНИ В ОПЕРАЦІЙНИХ РЕСУРСАХ

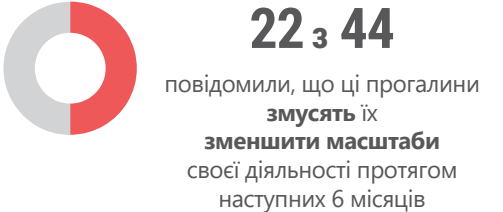
Місцеві прогалини, яких очікують МНУО на найближчі 6 місяців, за кількістю МНУО (n=44):

Фінансування	38
Товари для бенефіціарів	23
Людські ресурси	16
Пальне	15
Транспорт для перевезень	15
Приміщення	11
Офісні комунальні послуги	9
Інше обладнання	6
Знання у окремих сферах	6

Розмір фінансування, яке, згідно з повідомленнями, потрібне для заповнення дефіциту ресурсів, за кількістю МНУО, які про нього повідомили (n=44):

Менше ніж 5 000 дол. США	3
5 001-10 000 дол. США	10
10 001-35 000 дол. США	14
35 001-60 000 дол. США	8
60 001-100 000 дол. США	6
Понад 100 000 дол. США	4

3-поміж МНУО, які підтвердили дефіцит ресурсів,

Для більшості МНУО, які повідомили про брак ресурсів для задоволення потреб населення на найближчі 6 місяців (n=44), брак фінансів залишається ключовою проблемою (n=38). Багато з них стикаються зі значними проблемами у виплаті заробітної плати експертам (7 КІ), що впливає на їхню здатність утримувати кваліфікований персонал.

Кадрове забезпечення є проблемою для МНУО, оскільки деякі волонтери або працівники вступили до лав Збройних сил України або можуть бути призвані (2 КІ), що ще більше виснажує наявні людські ресурси. Як зазначив представник сумської ОГС:

«...кілька людей з нашої команди були мобілізовані і загинули, і зараз відчувається брак кадрів. Це виклик, адже якщо говорити про евакуаційні місії, то їх виконують переважно чоловіки, а не жінки».

ОПЕРАЦІЙНІ ПОТРЕБИ

Причина браку в людських ресурсах, за повідомленнями МНУО (n=16):

Не можуть виплачувати заробітню плату	14
Працівники з необхідними навичками не проживають в цій місцевості	2
Працівники з необхідними навичками проживають в цій місцевості, але працюють в інших організаціях	2

Типи необхідних товарів, за кількістю МНУО, які повідомили про потребу в матеріальному забезпеченні (n=23):

Продукти харчування	15
Засоби гігієни	15
Інші непродовольчі товари	12
Допоміжні засоби для людей з інвалідністю	6
Медикаменти	5
Іграшки або освітні матеріали для дітей	5
Пальне	4
Матеріали для ремонту житла	4

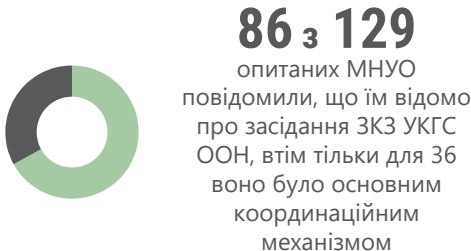
Прогалини в дистрибуції допомоги в натуральній формі:

2 КІ зазначили про потребу в матеріальному забезпеченні належної якості (як непродовольчі товари, так і продуктові набори). Ще один КІ повідомив про потребу в побутових хімікатах та будівельних матеріалах для бенефіціарів.

Потреби в сфері транспорту та забезпечення пальним:

Транспортні потреби є значною проблемою для деяких місцевих неурядових організацій: 3 КІ стикаються з браком бюджетних коштів на необхідні транспортні витрати. Один КІ згадав про потребу в доступному транспорті для людей з інвалідністю та низькою мобільністю. 2 КІ назвали ключовими проблемами брак пального для евакуації та обмежені можливості міжнародних організацій, здатних допомогти у забезпеченні потреб у пальному.

МІСЦЕВА КООРДИНАЦІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ

Основні механізми координації, що використовують МНУО, які повідомляють про координаційну діяльність, за кількістю опитаних МНУО (n=106):

Місцеві особисті зустрічі	74	Місцеві механізми координації вважаються ефективними завдяки тісній комунікації, налагодженню зв'язків та більш рівномірному розподілу ресурсів (про це згадували 8 та 7 КІ відповідно).
Координаційні зустрічі з гуманітарними кластерами	68	
Групи у месенджерах (телеграм, ватсап)	61	Регулярні місцеві наради (5 КІ) та місцеві кластерні наради або наради УКГС ООН (5 КІ) є ключовими формами роботи цих механізмів, які сприяють взаємному навчанню та розбудові спроможності (2 КІ). Водночас 2 КІ зазначили, що такі зустрічі є надто довгими та неефективними.
Канали у соціальних мережах (фейсбук, інстаграм)	51	
Місцеві зустрічі онлайн	50	Однак проблеми з координацією існують, зокрема відсутність зацікавленості з боку МНУО (3 КІ). Крім того, 1 КІ згадав про конкуренцію між місцевими організаціями, яка заважає МНУО координувати діяльність між собою.
Неформальне спілкування особисто або телефоном	49	
Місцеві гібридні зустрічі	43	
ЗКЗ УКГС ООН	36	

Оцінка ефективності залучення МНУО до координації гуманітарної діяльності

Ефективність залучення місцевих суб'єктів до координаційних механізмів значною мірою зумовлена активним обміном інформацією (про це повідомили 14 КІ), що сприяє кращій співпраці між МНУО, міжнародними організаціями та державними органами (9 КІ). Крім того, 7 КІ зазначили, що місцеві органи влади мають відігравати певну роль у підтримці цих механізмів.

«Залучення місцевих організацій до координаційних структур є ідеальним варіантом. Чому? Тому що ми вже маємо напрацьовану базу та організаційну структуру ... ми можемо швидко з'ясувати, в чому полягає проблема, хто потребує допомоги», – представник ОГС з Дніпра.

МІСЦЕВЕ СПРИЙНЯТТЯ СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Форми співпраці МНУО з МО, за кількістю МНУО, які повідомили про співпрацю (n=100):

Спільні проекти	88
Фінансове партнерство	55
Обмін інформацією	54
Ініціативи з розбудови спроможностей	12
Адвокаційні кампанії	8

Перешкоди у співпраці з МО

МНУО стикаються з проблемами у співпраці з МО, насамперед через бюрократичні перешкоди (9 КІ) та відсутність стандартизованих підходів серед МО (щодо звітування/збору даних тощо) (4 КІ). Через жорсткі вимоги з боку МО (3 КІ) узгодження діяльності з очікуваннями МО є складним, а неефективна комунікація та ухвалення рішень (9 КІ) ще більше загострюють ці проблеми. Додаткові перешкоди включають обмежену місцеву спроможність співпрацювати з міжнародними організаціями (6 КІ) та практику «гейткіпінгу», яка ускладнює доступ до фінансування для невеликих МНУО або тих, хто не має досвіду реалізації грантових проектів (3 КІ).

Ідеальна співпраця з МО

Передумовами ідеальної співпраці з міжнародними організаціями (МО) є ефективна координація (16 КІ), де обов'язки чітко визначені та розподілені між організаціями. Чітка та прозора комунікація (11 КІ) була названа ключовою для успішної співпраці. Крім того, респонденти підкреслили необхідність більш тісної співпраці під час реалізації спільних проектів (4 КІ), більш довгострокових пропозицій (2 КІ) та зміщення акценту на реалізацію проектів, а не лише на звітування (2 КІ), що сприятиме зміцненню партнерства та покращенню результатів загалом.

Труднощі МНУО у співпраці з МО (n=129):

Комунікаційні перешкоди	36
Відсутні	33
Різниця у пріоритетах	28
Не було спроб співпраці	17
Проблеми з координацією	15
Нерівноцінні партнерства	13
Не знаю	11

Прогалини у підтримці, яку надають МО, за кількістю МНУО (n=129):

Брак розуміння місцевого контексту	44
Надмірний фокус на короткострокових проектах	39
Бюрократичні перешкоди	35
Недостатнє фінансування	33
Комунікаційні перешкоди	25
Не знаю	22
Недостатня координація з місцевими організаціями	21
Обмежені можливості до розбудови спроможностей	11
Інше	2